

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:
 Egész évre 4 frt — kr.
 Félévre 2 frt — kr.
 Negyedévre 1 frt — kr.
 Egyes szám ára 10 kr.
 Hirdetéseket júniusban számítunk.
 Hivatalos hirdmények 100 szög 1 főtért közzétettek.
 Küretári bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.
 Hirdetéseket a előfizetéseket felvevő Landesmann M. könyvkereskedésén S.-a-Ujhelyben.

SÁTORALJA

Zemplénnvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSEG
 és
 KIADÓHIVATAL

hova a lap szerkesztési részét illető közlemények az előfizetési pénzek, hirdetési kérések stb. díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felvilágosítások intézendők:
 Sárospatak, Kovácsu-tér 175. sz.
 Kéziratokat nem adunk vissza.
 Bérmentelen leveleket nem fogadunk el.
 Nyitvatartás minden szombaton.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS:

STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ:

REZ LÁSZLÓ.

Sátoralja-Ujhely hazafias polgáraitól.

Az ezer éves hazai nemskára örömmámorban uszik és hű fiait örömkönyvek közt borulnak egymás keblére, halál adva a Magyarok Istenének, hogy „annyi balszerencse közt oly sok viszály után” elérni engedte a szent esztendő. Kárpátoktól Adriáig önekek fogják zengeni édes hazánk gazdagságát, dicsőségét. Az ország minden részében emléket állítanak fel azon helyeken, melyekhez valamely dicsőséges esemény fűződik, hogy ezzel a késő utódok előtt is emlékeztetessék tegyék a nagy tetteket és az ezredki esztendőt.

Natom épen ezért szegyenpur lépni el, mert csak Zemplén vármegyében nem látjuk ezt. Mi még megelégedtünk két oly férfiról is, kiknek leginkább köszönhetjük azt, hogy most már nem hullanak örömkönyvek barzadás areokon, hogy olyan magyarok vagyunk, milyének vagyunk. Polgártársak! megelégedtünk hazánk két óriási esztendőjéről, kik itt tunk fel és váltak mindig nagyobbra, megelégedtünk *II. Rákóczy Ferencről és Kossuth Lajosról!*

A megye székesvárosának feladata első sorban a két felület emlékének áldozni, hisz Rákóczy ügyészoivan városunkban, Borsiban született, Kossuth pedig megyénkben és származik már eszesemő korában városunkba hozták. Ezek a megdicsőítel szavaival: „Engem életem legelső emlékeztetel Ujhelyhez csatolnak, a szülőföldhöz ragaszkodás édesességével. Ujhelyben volt gyermekkorom bölcsője, annak nevelés van fűzve nemcsak agyam értelmi műve felvilágosításának emléke hanem Ujhely volt ugy az élet gondjával, mint a polgári kötelességekkel megbirkózásom első kísérleteinek küzdőtere is.” Majd „kedves Ujhely” nek történelmi nevezetességét említi és kifejezést adva örömeinek, a város haladásáért, így folytatta levelet: „A kegyetlen ragaszkodás és szeretet mindig élt szívemben városom iránt és büszkeségemnek tartom magamat ujhelyi magyar embernek tartani.”

S ne mutassuk meg, hogy mi százszor büszkébbek vagyunk rá? Polgártársak! E lap hasábjain egy lelkes felhívás volt intézve hozzátok egy *Kossuth szobornak* városunkban való felállítására érdekében, de ez csak egy pusztában elhangzott szózat volt, pedig Ujhely fölött hegyek emlékednek, melyek szegyenükben — keserű humorral mondom megtennék — azt, mit Horacius abszurdum gyánánt hozott fel, hogy — a tengerbe ugorának.

Emeljünk szobrot Kossuthnak! Álljon össze néhány lelkes honfi és honleány, alakítson egy gyűjtőbizottságot és szedje össze a hazafias kegyelet fililéréit. E lap is bizonyára a legnagyobb készséggel közvetíteni fogja a gyűjtést.” Állítsunk fel egy örökégszó, melynek langjaiból gyermekeink hazafias lelkesedést fognak meríteni!

A szobor felállításra azonban a millénárius évben már nem volna keresztelhető és ezért lássuk el egyelőre Kossuth lakóházát emléktáblával. Ezt ugyan a megye egyike közgyűlésén már elhatározta, de azóta sem ennek, sem a többi igen derék elhatározásnak megvalósulásáról, ha jól emlékszem, egy-egy emlék-ozlopnak a körömi síkon, a bodrog-keresztúri csatamezőn és Szerken mellett való felállításáról, nem hallottunk semmit. A legutóbbi

megyei közgyűlésen sem kerültek ezek szóba és csak a diszgyűlést és fátylaszenet határozták el véglegesen. Tassa tehát el a város, vagy polgársága a lakóházat emléktáblával, hogy azt nagy ünnepséggel teleplezhessük. Hadd visszhangozzanak Ujhely hegyei a lelkesedés hangjaitól!

Még ennél előbb rójuk le a kegyelet adóját Rákóczy iránt. A vallás- és közoktatásügyi miniszter igen helyes programot adott ki a népiskoláknak a május 9-iki millénárius ünnepség tárgyában, melynek 3. pontja kimondja, hogy a gyermekek szabadba is kiránduljanak. Menjenek tehát ki a helybeli iskolák tanulói Borsiba Rákóczy szülőházához, mely már el van látva emléktáblával, hogy tudják meg, ki volt a nagy bujdosó és eskólkoljak meg azt a szent földet, melyet ő oly korában, mint a gyermekek tapodott. E nap akkor bizonyára örökké emlékeztetes lesz előtűk. Záródokoljunk ki mi is akkor a szülőházhoz és vegyünk részt a jövő reményeinek ünnepségében!

Rákóczy és Kossuth fia! „véssétek szavainkat szívetekbe”, gyűjtsátok meg az emlékezés szövetekét és emlékeztetek meg halhatatlan apáitokról, mert őket tisztelve, ti is tisztelttek lesztek!

En

A húsrajcárügy.

E lapok hasábjain a húsrajcár ügye már több ízben szószolgált (1895. 22. 24. 33. számokban) és 1870-től a meszarosoknak állandó panasz tárgya.

A városi képviselőtestületnek 1869. évi július havában hozott azon határozata, mely szerint a húst önmaga adóztatja meg — a törvényes fogyasztási adón felül — nyitlan szolva, nem tapintatos.

A hús, bor, sör, szeszitalok, cukor, kávé, kártya, naptári adója (kiltással a gyufa megadótatására) krajeáronként minden lakosnak jövedelmét és megélhetését esorbítja, a sok krajeár egy éven át a háztartást jelentékeny öszszeggel sújta.

Ha az állam a szükséges kiadásaira lakosait különömmi adózással megterhelni kényserült, ezen kényserülésbe bele kell nyuozodni szükségképpen a népek: hanem ha az élelmi cikkek legszükségesebbjét, a húst egy *közös önmaga* megadótatással sújta, még hozzá utca-közézés és járdák létesítése céljából — a szűk látókorról tesz tanúságot — különösen Sárospatakon.

E város azon szerenésés helyzetekkel kerkedhetik, hogy köbelen van egy több százados, országosan híres főiskola, mely biztos és jelentékeny számú fogyasztót szolgáltat.

Az egész világon, a hol ilyen kedvező a helyzet pl. a hús fogyasztást illetőleg, az illető városok versenyznek a megélhetés megkönnyebbitése tekintetében: a lehető kedvezményekben részesítik, magokhoz édesgetik, lekötöztető határozatokat, intézményeket hoznak, csak hogy az idegen fogyasztó közönséget, a tanuló ifjúságot, azok tanárait s az időközönként itt idöző szülöket városukhoz kössék, hogy ezen fogyasztók számát növeljék.

Sárospatak városi képviselőtestület ellenkezőleg cselekvék. Igyekezett megdrágítani a polgárság és a tanuló ifjúság megélhetését. A nagyobb forgalmu nagy városokat utánozván a legszükségesebb élelmi cikket, a húst, az állami megadótatás felül,

saját céljaira újabb megadótatással sújta. A felvidék városainak lakosai között — Kassát nem számítva — mi, sárospatakiak, esszük a legdrágább húst.*

Ez — legyenyhébbn félve meg a dolgot — a rövid látásra és tapintatlanságra mutat.

De az 1869-ik évtől tehát 27 éven át gyakorlat ez önmegadótatás eredménye hová is lett fordítva?

Az e lapokban (1895. 24. sz.) napvilágot látott „Fejődésünk és járdánk kérdése” a városi ügyekben nagyon beavatott cikk írója szerint, az 1892. évtől 1895. évig, mondjuk négy éven át, külön kezelni kötelezett huskrajcár-tólét 7300 frtra mondván. Ebből egy évre 1825 frt esik. 23 éven át tehát a városi pénztárba 41.975 frt folyhatott be. Azt mondja a hivatalos cikkíró, hogy 1892. előtti huskrajcárak a kövezet igazítására lettek fordítva. Ugyan, kerjük a városi képviselőtestületet, nem méltóztatik megdöbenni a 41975 frtnyi öszszeg nagyságán, hogy ezt a városi kövezet kiigazítása nyelte volna el?

Joggal kérhető a megadótatott fogyasztó közönség, hogyan sátoralkodtatott ki képviselő a szánktól megvont adókat, hiszen 23 éven át a város kövezetének igazítása 1000 frtni sem kerülhetett, mert ez ma is csak olyan, mint Rákóczy idejében volt. Hová lett ezen nagy öszszeg, mely kölönös, határozott célra szánt és állandóbb befolyt?

Esztövelte magát 1892. évben a városi képviselőtestület, hogy baj van a kréta körül és szigorú felelősség terhelt alant rendelte el a huskrajcárak bevetelének elkülönített tökéltését. Ez öszszel megelégedett a képviselőtestület? A 23 éven át befolyt öszszekere törli szívaesztó használt? Mily joggal, mily ellenőrző kötelességgel? Az 53%-es adóptlékon felül a huskrajcárak öszszége is más célra lettek felhasználva. Mily joggal, hová? Talán a város szépítésére, közművelődési célokra, vagyonszerzésre?

A huskrajcárókból 1869 évtől bejött városi külön jövedelméről nyilvános és külön számadást kerünk, mert ezen öszszeg nem lehetett 7300 frt, hanem kamattal 50000 frt.

Megdöbentő az ilyen közpénzekkel való könnyelmű gazdálkodás. És még kívánjuk, hogy a huskrajcárakat tovább tölje a fogyasztó közönség? Kerjük a képviselőtestületet, hogy hozza javaslatba ezen önmegadótatás eltörlését, mely nem is igazságos, mivelhogy a város nagy határában vannak birtokosok 1000, 3000 holdnyi gazdálkodással, kik a város kövezetét nagyon kopatják terhes szekerikkel, azonban nem a sárospataki húst fogyasztják, hanem az ujhelyi, nyiragyházit stb. Igazságos adómm-e tehát a huszfogyasztás megadótatása, ha ezt nem mindenki viseli, hanem megdrágították a szegényebb sorsu iparos, földművelő, napzamos fő élelmi cikket, kik egyenletlen arányban kopatják a városi kövezetet, a nagybirtokú gazdálkodókkal szemben.

A városnak nincs szüksége ezen önmegadótatásra, a közbirtokosság részéről a városi jövedelme szaporodván a hely-pénz jövedelmével a kiadásokat jobban meg kell mérlegelni és szigorúan ellenőrizni, hogy azok a költség-előirányzat keretében tartassanak, végre a huskrajcárak különben is igazságtalan és nem méltányos beszedési módja oly elkéseredest vont magával, hogy szükségesnek találta az állam kormány 1895. évi november havában *önkezelde-*

* Szives készséggel. Mi leszünk az első, mihelyt ez irányban mozgalmat látunk. Szerk.

* Azért is a legdrágább húst mi esszük, mert ellenőrzésről, hús osztályozásról nálunk szó sincs. Szerk.

nyezéséből a kassai kereskedelmi és iparkamara útján ezen hűskrajár-ígyet napirendre tűzni és az igazság, a méltányosság alapján véglegesen rendezni.

Glevitzky Sándor.

Vasuti kedvezmények a millennium alkalmából.

A kereskedelemügyi miniszter nagyfőntosságú rendelkezéssel intézte a magyar királyi államvasutak igazgatóságához a vidéki kárlitásoknak, a helyi bizottságok tagjának, a nyilvános iskolák tanulóinak és tanárainak és a tanítóknak nyújtandó vasuti kedvezmények dolgában. A rendelkezés így szól:

A m. kir. államvasutak igazgatóságának Budapestben az ezredéves kiállítás látogatottságának emelése érdekében a következő menetdíjkedvezményeket engedélyezem:

1. Megengedem, hogy az ezredéves országos kiállításban résztvevő vidéki kiállító tárgyak rendezése előállítás és visszaküldése és a kiállításból való részvételükkel kapcsolatos ügyek intézése érdekében lakbonyók Budapestre teendő utazásai alkalmával a m. kir. államvasutak és ezeknek kezelésé alatt álló vasutak vonalain a III. osztályban fél másodosztályú a II. osztályon egy egész III-ad osztályú és az I. osztályon egy egész II-od osztályú menetjeggyel utazhassanak.

2. Ezen az 1. pont alatt előadott kedvezményt kiterjesztem az ezredéves országos kiállítás összes kerületi és helyi bizottságainak tagjaira, a jelenkori és történelmi csoport bíráló bizottságainak vidéken lakó tagjaira, 499 frton felüli évi fizetéssel bíró néptanítókra és általán a tanítás terén működő egyénre.

Az 1. és 2. pont alatt említett menetjegy kedvezményár igazgatóság által jelenben is használt igazolványok alapján lesz igénybe vehető. Az igazgatóság által adott igazolványok kiállításról esetről-esetre az ezredéves országos kiállítás igazgatóságára fog gondoskodni. Felhívom a t. igazgatóságot, hogy a szükséges készlettel haladéktalanul lássa el az ezredéves kiállítás igazgatóságát, hogy a kiállítás rendezése céljából Budapestre utazni kívánó kiállítókat és bizottsági tagokat az igazolványokkal elláthassa. A kiállítás igazgatóságát utasítom, hogy az igazolványokról pontos számadást vezessen, és havonta mintába küldje az igazgatóságának, kiknek, mely viszonylatban és mily célból teendő utazásra adott ki igazolványokat.

Ezen kedvezményt a szomszédos forgalomra kiterjeszteni nem kívánom.

3. A m. kir. államvasutak folyó évi márczius hó 1-től érvényes helyi személy és pedgyász díjszabásának a nyilvános jellegű fővárosi hazai intézetek tanuló és azokat kísérő tanárokra vonatkozó menetdíj kedvezményt kellőképpen kihasználni kívánván a válás- és közoktatásügyi miniszter úrnak megköszönés folytán megöltam az ezredéves országos kiállítás igazgatóságot, hogy az országban tanuló ifjúságának tömeges kirándulását is szervezze, illetve készítsen jegytáblákat, melyek egyben a menetjegyeket, a lakás és ellátási utalványokat, továbbá a kiállítási belépti jegyeket tartalmazzák.

Felhívom a t. igazgatóságot, hogy a jegyfüzetekhez mellékelendő vasuti menetdíj jegyek kiállításról haladéktalanul gondoskodjék és ezeket a kiállítás igazgatóságának a közös egyetértéssel megállapítandó elszámolási eljárás mellett bocsássa rendelkezésére.

Idő vonatkozólag meg csak azt jegyzem meg, hogy amennyiben a megszállott tartományok országos kormányzéké a bosznia-hercegovinai tanuló ifjúság tömeges tanulmányai kirándulását a maga részéről szintén kedvezményezné, a hazai intézeteknek biztosított kedvezményeket a szóban levő kirándulásokban résztvevőkre is ki kívánom terjeszteni.

A mennyiben a nem állami kezelés alatt álló hazai vasutak személy díjszabásán a tanuló ifjúságot illetőleg a m. kir. államvasutak által adott kedvezményt nem tartalmaznak, felhívom a t. igazgatóságot, hogy ennek megadása iránt az említett vasutakkal tárgyalást kezdjen, illetve a jegyek kiállítására néve oly eljárást igyekezzen megállapítani, mint a minő az ezredéves országos kiállítás igazgatóságának jelentése szerint a fődiákos és munkásnép, illetve kisiparosok és segédek jegyzékéhez mellékelendő menetjegyeknek a kiadására néve már tényleg létrejött. — Budapest, 1896.

márczius hó 28. — Az 1896-ik ezredéves kiállítás országos bizottságának elnöke: Dániel s. k. kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Iparosok és munkások nyugdíj-ügye.

Rég érzett hiányt van hivatva pótolni a három év óta fennálló Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete, mely az öregségi napjairól való gondoskodás nemese eszméjét hajtja a munkások közt megfogalantatni. Ez a törekvés mind társadalmi mind nemzetgazdasági szempontból igen fontos s megérdemli mindenünk figyelmét; mert arra az osztályra hajtja kiterjesztési áldásos hatását, mely még eddig vajmi csekély mértékben részesült s teljesen rá van szorítva a gondoskodásra. Mert míg a társadalom többi osztályai biztosítva vannak öregségi napjaira, addig a szegény munkást, a ki életét még dolgozni bír, nehéz munkában, a mindennapi kenyérért való küzdelemben tölti el; öreg napjaira a legiróttatósabb nyomor fenyegeti, mely ellen nem volt módjában magát vajon gyűjtésével biztosítani. Ha a szakadatlan munkában ereje elyogy, mikor idő előtt munkaképtelenné lesz, s kihull kezéből a kenyérkereső szerszám; ennek helyébe kezébe kell vennie a koldusbotot, hogy szomorú életét kegyelemkegyéren töltesse tovább. Ennek tudatá érlelte meg a munkásokban az eszmét, hogy hasonló sors ellen biztosítsák a jelenlegi munkás nemzedéket. Dicséretre válik, hogy önjerejükkel vállalkoztak a nagy feladatra s az egész országra kiterjedő kölcsönösségen alapuló szervezettel vették át előrelátóan. Ezzel igen fontos társadalmi hivatást teljesítenek, mert kevesbítik a társadalom gondoskodására szorultak számát s az egyet ez emberbaráti hivatása teljesítésében joggal számít a nagy társadalom támogatására. Tagja lehet az egyletnek minden munkás kor- és nemkülönbség nélkül, nem különben oly egyének is, a kik nem tartoznak a munkás-osztályhoz, sőt nők is.

A egylet harmadik évi működéséről most megjelent évi jelentés alkalmat nyújt nekünk az egylet kiváló kedvezményeinek ismertetésére, s ajánljuk azt t. olvasónk figyelmébe.

Az egylet tagjai 10, 12 és 15 kr. heti tagdíjtétet fizetnek, s ennek fejében a tagok, ha tíz évi tagság után saját szakmájukban munkaképtelenné válnak átluk végéig 4 20, 4 90 illetve 5 90 frt 95 kr. heti segélyt kapnak, mely összeg gondtalan életet biztosít számúra. A segélyezés összege a tagsági idő arányában évről-évre nő úgy hogy ha valaki tagsága huszadik évében lesz rokkanttá, már akkor 4 80, 5 60 illetve 6 60 frt 80 kr. segélyt kap s így tovább; míg negyven évi tagság után a tag 6, 7, illetve 8 frt 50 kr. heti nyugdíjat kap, s ezt élté végéig élvez, bárha munkaképes is. Ezenkívül segélyez az egylet a tagok özvegyeit és árváit is, olyképen, hogy az elhalt tagot megillető segély az ő halála után gyermekei nevelésére fordítatik, míg a fiúk a 13-ik, a lányok a 14-ik évet betöltik. Az özvegy pedig megkapja végkielégítésül a férje által befizetett összeg 30 százalékát.

Az egylet magasatos céljához igen szépen halad, mert ma már közel kétezer tagja s 14,035 frt tiszta vagyon van, mely a Hazai Bankrésztvénytársaságnál van elhelyezve s folyvást gyarapszik. Az egylet szükséges és támogatásra méltó voltát maga a kereskedelmi miniszter is elismerte, midőn az egylet nemese eszméjének sikeres terjesztésére 100 frtnyi postabélyeg adományozott. Vajha a társadalom is követné jó példáját!

A budapesti központi egyletnek öt fiúegylete van: Ó Budán, Diós-tyűrótt, Zomborban, Miskolczon és Apatinban, mely a központ fenntartáságra alant mind önálló szervezettel bírnak. Városunk iparosainak és munkásainak ajánljuk, hogy a saját jól fel fogott érdekekben e fontos intézményt honosítsák meg; tegyenek első sorban önmagok, mert örökké igaz marad: Segíts magadon az Isten is megsegít!

Az egylet elnöksége (Budapest, VII., József körút 68.) szívesen küld mindenem felvilágosítást, ha ez iránt hozzáfórnak.

VEGYES HIREK.

— Gyászhir. Megyénk jegyzői karának egy kiváló szorgalmu tagja dőlt ki az ölk sorából. A család a következő gyászjelentésben tudatja

vesztését: "Alóírottak úgy a magok, valamint a nagyszámú rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a feljuthetetlen férjnek, atyának és rokonnak: Kása Mihályi erdő-horvát-íj körjegyzőnek folyó évi április hó 8-án, d. u. 1/6 órákor, hosszas szenvedés után, életének 38-ik, boldog házasságának 13-ik, jegyzői működésének 14-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hűl teteinei folyó hó 11-én d. u. 2 órákor fognak az erdő-horvát-íj ev. ref. sírkertbe az örök nyézetnek átadottai. — Béke lengjen porai felett! — Kása Mihályi, szül. Bene Bagdy Erzsébet, neje. Kása Gyula, Kása Vilma gyermekei."

— Tűz Megyaszon. Folyó hó 6-án éjjel 11 óra tájban tűzriadalom riasztotta fel Megyaszon lakosait. A gyors segély elejét vette a tűz tova terjedésének azzal, hogy a szomszéd-házak tetőit teljesen leverték, így csak egy ház esett a tűz martalékává.

— Egyházmegyei gyűlés. Az alsó zempléni ev. ref. egyházmegye folyó évi április hó 14-én fogja megtartani Sárospatakon tavaszi rendezes közgyűlést. Ugyan akkor fog az egyházmegye papsága emlék ünnepsélt tartani megboldogult eszperes, Kopró Ferenc emlékére. Az ünnepi beszédet Komjáthy Tibor egyházmegyei főjegyző, bodrog-szerentesi lelkész fogja tartani.

— Megecsítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Berezvási István Zemplén vármegye segédtanfelügyelőt jelen állásában végleg megecsítette.

— Athelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Sárospataki József s.a.-új helyi kir. törvényszéki aljegyzőt a budapesti kir. törvényszékhez helyezte át.

— 84 sikkasztást követett el Petrásovits Tivadar ulicsi körjegyző, s e 84 rendbeli sikkasztásért másfél évi börtönel sújtották.

— Előkezesítélek az ezerev megünneplésére. Sztrópkó városának hazadisi lakossága elhatározta, hogy a honalapítás 1000 éves fordulóját fényes ünnepséggel fogja megülni. Ezen ünnepsélt érdekében teszi azon körülmény, hogy úgy a város, valamint a vidék tőbajuk lakossága részt vesz azon. Az ünnepsélt mint nekünk írják a következő lesz: Május 9-én reggel a róm. kath. templomban istentisztelet a polgárság vegyes kara mellett alkalmi predikációval tartja; főt. Degro Péter róm. kath. plebánus Templomból kijövet Bározy Benedek a járás főszolgabírája lelkesítő alkalmi beszédet intéz a jelenzőkölöz. Felvonulás az állami népiskola ünnepévre. Egy a sztrópkói és vidéki polgárok-ból alakított lovas bandérium bevonulása, mely a hét vezért kísér-tel fogja ábrázolni, ennek fogadtatása s szabadda való kivonulás, físte a kivilágitott város főterén, zászlók alatt féklávk világítása mellett az összes polgárság jelenlétében a Szózat és több hazafias dal eléneklése. Végül zártkörű ünnepélt, szavaltokkal és tánczozal egybekötve. E derék nagy részben tőbajuk honitársak hazafias felburdulása s annak ily szép és lélekemelő alakban való megnyilatkozása bizony példaként szolgálhatna sok magyar helység lakosáinak és azok vezetőségének, mert sajnos, igen sok helység még most sem emelkedett feladatának azon magaslatára melyet pedig az ezredik évforduló történelmi fontossága és magasztossága méltán megkövetel.

— Magyar Osztály-Sorsjáték II. osztályú sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása naponként, de legkésőbb május 2-ig eszközöltetik. A sorsjegyek megújítása a sorsjegyeken jelzett elárúritóknál eszközöltetik és pedig a sorsjegy visszszolgáltatása és a megújítási díj: 1 egész sorsjegyrét 20 frt, 1 fél 10 frt, 1 tized 2 frt és 1 huszad 1 forint befizetésével. Teljes sorsjegyeket (mind a három osztályra érvényes sorsjegyeket) nem kell megújítani és a III. osztály huszad minden további nélkül résztvesznek. Hogy a sorsjegy tulajdonosoknap épen a megújítási határnap lejártakor (május 2) való óriási tölönghása elkövetessék ajánlatosnak mutatkozik, miszerint mind-nki igyekezzék a III. osztályú sorsjegyeknek minél előbb birtokába jutni.

— A s.a.-új helyi kerületi betegsegélyző pénz-tár mult hó 31-én tartotta meg közgyűlést, Barthos főszolgabíró — mint iparhatóság biztos — elnökléte alatt. A felügyelő bizottság pénztár-állási jelentése vétetett első sorban is tárgyalás alá. Az ügyvitel és számadás rendben találtatván, a felügyelő bizottság és a tisztviselői kar részére megadatott a felmentés. Az 1895. évi vagyonmételre a következő: bevélet 11,491 frt 07 kr., kiadás 10,557 frt 20 kr., maradvány 933 frt 87 kr. Ez, mint tartalék alap, az előző évrhez

szaloltatták. A mult év folyamán tisztán segélyezésre 5419 frt 31 krt fordított az egylet. Ebben az orvosi tiszteletdíj nincs benne. A mult év folyamán 847 ügy nyert elintéztést. Ez után az igazgatósági bizottsági tag választás ejtetett meg. E közgyűlésen — mivel hogy két község elszakadt a pénztártól és önálló egyletté lett és így a központi ügy, főleg a pénzkezelés, megkönnyebült — indítványoztatott, hogy az ellenőr fizetése 600 frtről 300 frtra szállítsanak le. Negy szavazattal ez indítvány elvetetett. Az elnökség lemondását és felelősségét bejelentette.

— **Millenniumi emlék** Külön kiadás a „Filléres Füzetek”-ből. A „Gőcsey egylet” *Filléres Füzetek* az előirányzott három sorozatban megindultak és eddig összesen 16 füzetben jelentek meg. Az iskoláknak f. évi május 9 én és folytatódott az évben még több alkalommal megtartandó országos ünnepére két kiválon megfelelő füzetet „Millenniumi Emlék” címmel díszes kötésben hozták közre az egylet. Az egyik „Millenniumi Emlék” az „Ezredévi kiállítás ismertetése”, melyet Vasvárhelyi József debreceni tanító az országos kiállítás igazgatóságától nyert hiteles adatok alapján szerkesztett és a mely emlékművecskét a szöveg közé nyomott 12 kép és még ezenkívül két-tíz nagy képmelléklet díszíti. Ez ismertetés nemcsak a millenniumi kiállításra, de egész ezredéves multunkra is vonatkozik s így az iskolai millenniumok emlékkönyvül teljesen megfelelő. A másik „Millenniumi Emlék”-művecske a „Millenniumi szavalókönyv”, melyet dr. Varga Bálint debreceni ev. ref. főgimn. tanár állított össze, költőink legnagyobb részének az ezer éves nemzeti fejlődésre vonatkozó és szavalásra kiválon alkalmas költeményeiből. A mintegy 10 nyomtatott ivre terjedő két „Millenniumi Emlék” ára két díszes félkemény kötésben, arany nyomással és díszes ajánló lappal 50-50 fillér. A mely iskola részére legalább 100 példány rendeltek, egyik vagy másik, avagy együttvéve mindkét „Millenniumi Emlék” kötetből, az ajánló lapra az iskola nevét s az ünneplés napját is rányomatjuk. Ajánljuk iskolai előjáróink figyelmébe e vállalatot. A megrendeléseket a „Gőcsey-egylet” központi bizottságához kell intézni Debreczenbe.

— **Elítelt kereskedő.** A s.-a.-újhegyi kir. törvényszék 3 napi végtárgyalás után Walloeh Lázár varanói rőföskereskedőt család bukás miatt 2 évi fegyházra, novért Tannenbaumné. kőhez bátyja a vád szerint áruinak nagy részét áthordta. 3 havi fegyházra ítélte. A végtárgyalás során 30 tanút hallgattak ki. Az ítélet ellen az elítéltek felelőzttek, ugyszintén az ügyész is, a büntetés szigorítása szempontjából.

— **Ezredéves kiállításunkról** minden egyes számában képeket és leírásokat közöl a „Képes Családi Lapok.” szériójának és ismeretterjesztő képes hetilap. Es ezt örömmel teszi. Különbön is minden magyar újságnak erkölcsi kötelessége lenne ezredéves kiállításunkat, mint nemzeti ünnepünket, képből és írásban ismertetni. A „Képes Családi Lapok” minden száma az aktuális képek és leírásokon kívül 3 regényt, jobb elbeszélést, rajtot, humoreszket és költeményt közöl. A „Képes Családi Lapok” nemcsak a legrégibb, de egyuttal a legbatalmasabb képes hetilap s így melegen ajánljuk lapunk olvasásnak becses figyelmébe. Mutatványt mindenkor szívesen küld a kiadói hivatal Budapest, Vadász-utca 14. szám, saját házában.

CSARNOK.

Az első gyermekesírás.

Elbeszélés.

Írta: Réz László.

(Folytatás).

XII.

Az az egyszerű árendás ház, mely Bárdosi Károlyéknak volt lakóháznak, egy reggel szokatlanul ridegnek tűnt fel a járókelők előtt. Egy lélek sem volt látható udvarán. Mások a gazda is, a gonczos szőnyegek is szorgalmaskodtak s élénkítették a udvart.

De hát hogy is lettek volna ők e reggelen az udvaron, mikor Bárdosiné sápadtan, bágydattan, egészen elgyöngyülve az ágyban feküdt. Vajjon szerette volna-e Károly feleségét igazán, ha most is egész napra vagy csak órákra is, magára hagyta volna?

A fehér ágyban halvány arcza, bágydattan fek-

szik Bárdosiné. Mellette egy életörös kis gyermek. Az ágy mellett ül Károly, kezében tartja feleségének kezét s boldog tekintete gyermekén nyugszik.

Síri némaság van a kis szobán. Csak egy-egy sóhaj halzik néha fel: csak a tekintetek beszédesek.

A gyermek felsír. A némaságot ő zavarja meg. Bárdosy, mint a kit veszedelem ér, hirtelen ugrik fel ülő helyéről s szózatlanul karja közé akarja venni gyermekét.

— Ne bánts edes Károlyon! — szól Ida csaknem suttogással. Ugy sem tudnád elhallgattatni. Majd szépen elhallgat a kis baba a mama mellett.

Károly szózatlan engedelmességgel. Gyöngyöden mint drága kincsét, aggódó figyelemmel felfedte a zöld takarót alá az anya mellé. Leült előbbi helyére. Beszédessé tekintetének tárgya az anya és gyermeke volt.

A nőnek ajkáról gyakran zártak sóhajok. Minden sóhaj mintha egy-egy igen tirkolt érzelmét szabaddított volna fel, mert mindenik ellobbanése után nyugodtatáknak tűnt fel a sápadt arc.

A sóhaj helyett szóra nyílt az ajk. Mintha igazán azok a sóhajok ültek volna az érzelmen s a gondolatokon, előbb annak kellett elszólnia s csak az után léphettek a nyilvánosság elé.

— Edes Károlyon! mért vagy oly levert?!

Szemed, lelked tüköre, szenvedés árul el.

— Nem, angyalom, nem szenvedek. Avagy hát nem ilyenek találtál-e te engem csaknem mindig, mióta együtt vagyunk?!

— Igaz, jó ideje már, hogy a szenvedést kell nézmem egész valódon. De én vártam, vártam azt a pillanatot, mikor e kis gyermek leszakad szívem alól, hogy hátha ez megváltoz az örömet számomra is. Lásd én mily boldog vagyok most!

— Mily igaz a lelked! Jól mondat, most vagy boldog. Eldög nem voltál. Boldogságod azonban — én hiszem — most is csak fél boldogság, a másik fele hiányzik.

— Tölöd függ, hogy egészen boldog legyek. De úgy látszik, nem igyekszel boldogságomat teljesse téni. Még most sem szeretsz.

— Mondhatod ezt? Lelkedből mondod angyalom? Van-e férfi, ki nálammal igazabban, forróbban szereszen. — Igaz, hogy szerelmemet nem tudom kimutatni: igaz, hogy jó ideje már, még hideg-gömbnek tűntem fel, mint természetemmel fojva látszani szoktam. De, mond angyalom, lehetett-e jó kedvem, mikor téged oly levertnek láttam sokszor. Enyeleghittem-e veled, mikor fáradtan hazakerkezve, az öröm mosoly a helyett a könnyezésnek pirosságát láttam szememben. Nem a keserűségnek kellett-e szívemet elmenteni, midőn te az éjnek oszondjában azt hívt, hogy fáradt napi munkám után ödesen alszom — sóhajtozál s szerelmemet kétségbe vonod? — Vádolhatsz, hogy mindezt megcsáfóhltam volna, meg kellett volna ezafónom, mert tudtam. De ne vádold! Hisz én a beszédnek nem voltam mestere; vizagsztalni sohasem tudtam, hiszen magam is eddig vizagsztalóra szorultam mindig. Most annyival kevésbé, voltam erre képes, mert bánatod okozójával szemben tehetetlennek bizonyult férfi erőm.

— Szeretted-e, szeretsz-e hát Károlyon?!

— Oh hisz akkor a föld legboldogabljá vagyok! Szeretletni egy által s anyádnak lenni: ez a mennyország már itt a földön. Oszladd el legalább e pillantban hielokodnak rád. Jer hadd eszókoljalak meg. Oltár előtt eszókollik meg. Hisz kis gyermekünk lesz a mi szerelmünknek oltára. Hadd zúgjon a fergeg, mely testvérdől nyelve hegyéről kavargó felénk, nem sért az engemet többé. Elek most már nekéd s e kis hiúknak!

A halvány arcot pír futotta el. A férj szeme ragyogott az örömtől. Kéz a kézben, ajk az ajkon a csók mézétől összetapadva. Búg egy galamb pár, örült, hogy megenyhült a levegő, olyan hideg volt nagyon régen az. A kis fiú édesen álmódott — az ő szüleinek vele együtt született boldogságáról.

— Mit mondtál angyalom? Zúgjon a fergeg tovább? Dacolni akarsz a fergeggyel talán? Boszú van lelkedben? Nem, ez nem lehet! Próbáljuk meg, hátha megtudjuk a fergegnek erejét gyöngyöteni. Hátha a családi béke helyre áll? Ugy vagyék az én lelkom a teljes béke után. Uj tagja lett a családnak; vajjon nem békítené-e ez ki a haragos szíveket. Én leszek erős, mint férfiuhoz illik s meglátogatom anyám házáat s örömdömet közlöm velők. Hátha ők is örülni fognak az örülökkel. Elhívom ide testvéremet is. Nem szégyen ez. Hisz a testvérek közé a szeretet illik úgy is csupán. — Nem haragszol meg ezért?

— Tedd, ha úgy gondolod jónak Rád-m az ő részkiről rosszabb úgy sem következhetik. Hát ha csakugyan teljesedni fog, hogy ha ők az erősek,

a mi megbocsátásunk lefegyverzi őket, ha gyengébbek megszégyeníti.

— En nekem — lásd angyalom — mintha sugná valami hogy igen szép, derült lesz a mi családi életünk ége. Akkor fog e derült égneek hajnala felragyogni, mikor a mi kis Károlyunkat megkereszteltetjük.

Bárdosy Károly átkarolva tartja feleségét s ennek ölében gyermeke. Odahajlik felülehez s sugva mondja:

— Boldog vagy-e angyalom?

Nem szól egy hangot sem. De az a pillantás, melyet férjére vetett sokat árult el. Feljött a szeme még könnyűvel is. Rájajlott kis hára, hogy e hivatlan — bár kelvessen látott — örömkönyút senki ne lássa.

Igen, dugnia kellett mert soknak szemő pihent ekkor ő rajta s gyermekén. Hiszen az új szülőknek keresztelője volt ez alkalom.

A család mind eljött. Ott volt az öreg Bárdosy, imánir a nagyanyam. Mily rég várta már, hogy nagymanráv legyen. S volt idő, midőn e boldogító reményről — így gondolta — le kell tennie. Eljött Zsuzsánna aszszony is. S családias szemében most a boldogság mosolya ragyogott. Hiszen a keresztvize ő tartotta a kis fiút s anyádnak, habár nem is édesnek — mondhatta magát. Milyen is a nő! E szó anyja: mily szelidítő erővel hat rá. Hozott kis keresztvá számlára ajándékot, rögen örözt családi aranyakat. Hozott az édes anyádnak is ajándékot: szívbelen engesztelődést, nyelvén édes szavakat! Messze földről elutaztak az ifjú anya néje is férjével, ki a keresztapai kötelességeket vállalta el. S női a gazdag vén leány is megékezett s dugva papírokat rojt az anya ölébe.

A család vasárnokozt ül. S a könyöző jelenet ott játszódtott le akkor, midőn Alsenti, a keresztelő pap, a kis gyermek boldogságáért írtatt poharat.

— A szónak nagy mestere. S a hallgatóknak szívét csak akkor nem kényyszeríté könyekre, mikor nem akart.

— ... Hitem, biztam, a boldogság jövőjében. Hitemnek alapja a születendő gyermek vala. Hitem valószínű lett. E kis gyermekkel a béke szállt a családba, a békével pedig a boldogság. Ohajtsuk egy szívvel tehát, járjon mindig e kis gyermekkel együtt a boldogság! Eljen ő soká!!

... A boldogságot tehát mégsem az anyagi adja! ...

Kotzó Pál

gépeszmernök.

Budapest, Úllói-ut 18.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lőerejű

szőgecs cséplőkészleteket,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lőerejű

sínes gözcsoplőkészleteket, hosszu szalmazókkal, alsó szelelével és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választó-hengerrel.

fa- és szénfésű és eredeti szalmafűtő GÖZMOZGONYOKAT.

Továbbá R. GARRETT & SONS felülmúlhatatlan 40% tüzelő-anyag megtakarítható.

COMPOUND GÖZMOZGONYOKAT.

Legjobbnak elismert *brandfordi önműködő amerikai kéveköto aratógépeket.* Eredeti amerikai szénagyújtóit 1 vagy 2 lő befűzésre alkalmazható kombinált rúddal.

sorvető- és szőrvetető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

lútányos árak! — Kedvező feltételek!

Vidéki ügynökök kerestetnek.

